

Broj: X-KRŽ-05/51
Sarajevo, 13.06.2007 godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za Ratne zločine, sastavljenom od sudija Azre Miletić, kao predsjednice vijeća, te sudija Finn Lynghjema i Jose Ricardo de Prada Solaesa, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog saradnika Melike Bušatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Damjanović Dragana, zbog krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke a), f), g), h) i i) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), odlučujući o žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH) broj KT-RZ-39/05 od 15.02.2007. godine i branioca optuženog, advokata Dragoslava Perića, izjavljenim na presudu Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-05/51 od 15.12.2006. godine, na sjednici održanoj u prisustvu optuženog, njegovog branioca, advokata Dragoslava Perića, te tužioca Tužilaštva BiH Muniba Halilovića, dana 13.06.2007. godine, donio je

PRESUDU

Odbija se, kao neosnovana žalba branioca, advokata Perić Dragoslava, te žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, u odnosu na oslobađajući dio prvostepene presude, dok se žalba Tužilaštva BiH, u odnosu na osuđujući dio prvostepene presude, izjavljena zbog odluke o krivičnoj sankciji, uvažava, pa se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-05/51 od 15.12.2006. godine preinačava u odluci o krivičnoj sankciji na način da se optuženi Dragan Damjanović, za krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke a), f), g), h) i i) Krivičnog zakona BiH, za koje je oglašen krivim, osuđuje na kaznu **DUGOTRAJNOG ZATVORA U TRAJANJU OD 20 (dvadeset) GODINA.**

Na osnovu člana 56. KZ BiH, optuženom se u izrečenu kaznu uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, počev od 06.12.2005. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne.

U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-05/51 od 15.12.2006. godine optuženi Dragan Damjanović oglašen je krivim da je ranjama opisanim u tačkama 1, 2, i od 4 do 7 izreke presude počinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke a), f), g), h), i) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Za navedeno krivično djelo prvostepeno ga je vijeće osudilo na kaznu zatvora u trajanju u trajanju od 20 (dvadeset) godina, u koju kaznu mu je uračunato vrijeme provedeno u pritvoru, dok ga je primjenom odredbom iz člana 188. stav 4. ZKP-a BiH oslobodilo dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Oštećena Nafila Kodžaga se, na osnovu odredbe iz člana 198. stav 2. ZKP BiH, sa usmeno postavljenim imovinskim zahtjevom upućena na parnicu.

Istom presudom, optuženi je oslobođen od optužbe da je počinio radnje opisane u tački 3. izreke oslobađajućeg dijela presude.

Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili branilac optuženog, advokat Dragoslav Perić i tužilac Tužilaštva BiH. Branilac optuženog žalbu je izjavio zbog bitne povrede krivičnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog zakona, s prijedlogom da Apelaciono vijeće Suda BiH uvaži žalbene navode i presudu preinači u korist optuženog.

U obrazloženju žalbe se navodi da je presuda nejasna obzirom da postoji nesaglasnost između optužnice i presude u pogledu oslobađanja od optužbe, a u odnosu na lišavanje života 5 lica, kako se to u žalbi navodi. Žalbom se takođe ističe i nesaglasnost u vremenu izvršenja krivičnog djela obzirom da se prema presudi radi o mjesecu julu 1992. godine, iako je, obzirom na iskaze saslušanih svjedoka, jasno da se radi o mjesecu junu iste godine. Potvrđujući žalbeni navod za prvu tačku presude žalba navodi i samo obrazloženje presude gdje je rečeno da „vijeće nije na pouzdan način moglo utvrditi da je optuženi odgovoran za smrt ovih lica“. Elaboriranjem elemenata krivičnog djela, odnosno radnji pobrojanih u članu 172. stav 1. KZ BiH žalba ističe da kod optuženog Damjanovića nije postojao psihički odnos optuženog prema radnjama izvršenja, pri čemu se navode iskazi svjedoka Šabanović Zijada i Muharemović Zejnila, te Sikiraš Ognjena. Činjenice o kojima su oni svjedočili upravo su u suprotnosti sa obrazloženim psihičkim odnosom optuženog u odnosu na radnje koje mu se stavljaju na teret. U njegovim radnjama nema namjere nanošenja velikih patnji, jer su ova lica i prije dovođenja od strane optuženog bila lica koja su lišena slobode od strane trećih lica, a optuženi ih sprovodi do mjesta radnog zadatka i ne pogoršava njihov status na taj način, te ih predaje komandiru. U ovim radnjama nema elemenata krivičnog djela.

U odnosu na tačku 2 žalba ističe da je iskaz svjedoka Kolar Ramize u suprotnosti sa materijalnim dokazima obzirom na značajno vremensko odstupanje između odvođenja dva lica o čemu je svjedočio ovaj svjedoka, a zbog čega žalba izražava sumnju u ovakav iskaz i upoređuje ga sa iskazom svjedoka Kuburić Jove. Očito je da prvostepeno vijeće, primjećuje žalba, selektivno prihvata neke činjenice i dokaze ne dajući odgovor zašto neke činjenice prihvata, kao i zašto neke dokaze ne prihvata, jer je to osnovni uslov za valjanost svake presude. Pobijana presuda niti jednom riječi čak ni ne napominje izvještaj Federalne komisije za nestale osobe od 14.03.2006. godine, a istu tehniku obrazlaganja ponavlja za svaku osuđujuću tačku.

U odnosu na tačku 4. presude branilac navodi da se ovaj dio presude sazniva samo na iskazu oštećenog i postojanju posljedice koju vještak kvalifikuje kao laka tjelesna povreda, a sam oštećeni se izjasnio da nije osjetio fizičku bol. Obzirom da je jedan od elemenata djela mučenje snažna tjelesna ili duševna bol, pitanje koje sudeće vijeće nije dovelo u vezu jeste – u kojoj mjeri laka tjelesna povreda nanosi snažnu tjelesnu bol. Ni drugi svjedoci koji su trebali biti, nisu saslušani iako su

dostupni Tužilaštvu, a to se prvenstveno odnosi na okolnosti gdje je vijeće povjerovalo oštećenom.

U odnosu na tačku 5. žalba ističe da silovanje nije objašnjeno na način koji utvrđuje bitne elemente. Kompletiranjem svih bitnih elemenata sadržanih u radnjama silovanja žalba pravi uporedbu sa izjavom oštećene da se optuženi nije skidao, da ona nikome nije saopštila šta se desilo, da ona nikad nije išla kod ljekara niti je imala povredu prilikom silovanja.

U odnosu na tačku 6. žalba navodi da prvostepena presuda upotrebljava dva termina kojima označava radnje koje se stavljaju na teret optuženom i to „maltretirao“ i „tukao“, ali se ne objašnjava koji su elementi radnje maltretiranja, kao zločina protiv čovječnosti. Sem toga, član 172. KZ BiH ne sadrži maltretiranje kao zločin protiv čovječnosti, ali je ipak krivična odgovorost značajno naglašena kroz maltretiranje Baručija Zahida i Muračević Eseta. Zaključak vijeća o tome da je Baručija Zahid bio izložen torturama i da su ga tukli, te da je u tome prednjačio optuženi Damjanović, je sasvim u suprotnosti od izjave svjedoka Eseta Muračevića, koji kaže da nije vidio da je Dragan tukao profesora Baručiju, a ovaj iskaz je vijeće prihvatilo kao objektivna i tačan. Nadalje, svjedoci na okolnost iz tačke 6 presude, izjavili su sasvim suprotno od onoga što je naznačeno u presudi. Optuženi je prema presudi odgovoran zato što je odvodio zatvorenike u živi štit, ali skoro svi svjedoci se slažu u pogledu radnji optuženog kao i u pogledu objašnjenja pojma „živi štit“. Ustvari je optuženi bio, po hijerarhiji, samo vojnik koji je sprovodio zatvorenike od logora do predaje srpskim vojnicima koji su na opisan način išli prema vatrenoj liniji. Zbog toga i većina svjedoka izjavljuje da ih optuženi nije vodio u živi štit.

U odnosu na tačku 7. osuđujućeg dijela presude žalba ističe iskaz svjedoka Selimović Bege koji je izjavio da može prepoznati optuženog Dragana Damjanovića, ali da ga u sudnici nema. Na okolnosti ubistva profesora Baručije prvostepeno vijeće obrazlaže i navodi ono što su svjedoci rekli, ali te izjave ne dovodi u uzajaman odnos, niti ih upoređuje sa iskazima ostalih svjedoka, niti činjenica. Tako žalba navodi dva suprotna iskaza svjedoka Selimović Bege koji pretpostavlja da je profesor Baručija ubijen 25. na 26. januar 1993. godine, dok svjedok Čerimagić Omer u svojoj izjavi navodi da se dana 08.02.1993. godine Zahid (Baručija) obrijao i da je i on trebao ići na razmjenu. Navodeći iskaze nekih od saslušanih svjedoka, a koji se odnose na činjenicu pronalaska i sahrane tijela ubijenog profesora Baručije žalba ističe da je prvostepena presuda dokazuje za sve činjenice koje je sud prihvatio kao razlog za utvrđivanje krivične odgovornosti optuženog, cijenila selektivno, pa je tako prihvaćena izjava svjedoka Selimović Bege, koji kaže da je optuženi tukao profesora Baručiju, iako je optuženi u tački 6. presude oslobođen krivične odgovornosti u dijelu koji se upravo odnosi na radnju premlaćivanja i tuče profesora Zahida i svjedoka Eseta. Kontradiktornost u iskazima svjedoka postoji u pogledu činjenice da je optuženi urezivao bajonetom krst na lice pokojnog profesora.

U pogledu primjene materijalnog prava žalba primjećuje da postoji diskontinuitet koji se odnosi na vrijeme izvršenja radnje koje se optuženom stavljaju na teret, a to je period 1992.—93. godina kada je važio KZ SFRJ, dok se u potpunom

predmetu primjenjuje KZ BiH koji je u primjeni nakon objave, a to je nesporno 2003. godina. Žalba dalje citira član 4. KZ BiH i naglašava da je i KZ SFRJ sadržavao krivična djela zločin protiv civilnog stanovništva i to u članu 142. što znači da je djelo koje se optuženom stavlja na teret bilo predviđeno kao djelo sa krivično – pravnom sankcijom i tim zakonom. Sem toga, na entitetskim sudovima, po ovim krivično-pravnim pitanjima primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja djela, a to je KZ SFRJ. Žalba na kraju zaključuje da se protiv optuženog Dragana Damjanovića ima primjeniti KZ SFRJ zato što radnja koja se stavlja na teret optuženom jesu bile u vrijeme važenja tog zakona, koji jeste predviđao ovo djelo kao krivično djelo, a u smislu zapriječene sankcije za ovo djelo jeste blaži, te je predviđao primjenu načela međunarodnog prava, koja je čak obogaćena praksom i iskustvom dosadašnjih postupaka u Međunarodnom tribunalu.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine žalbu je izjavilo zbog povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivično-pravnoj sankciji, s prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu u cijelosti prihvati, te preinači pobijanu presudu u tački 1. osuđujućeg dijela presude, kvalifikujući opisane radnje na način kako je to navedeno u tački 1. optužnice, te njenom oslobađajućem dijelu i oglasi optuženog krivim za krivično-pravne radnje navedene u tački 3. optužnice, te slijedom toga izrekne optuženom kaznu dugotrajnog zatvora.

U obrazloženju žalbe se navodi da je sudeće vijeće, kada je u pitanju tačka 1. osuđujućeg dijela presude, pogrešno utvrdilo činjenično stanje i došlo do pogrešnog zaključka, kada je optuženog osudilo za nečovječna djela, ne uvažavajući pri tom kvalifikaciju Tužilaštva i s toga ne osuđujući optuženog za ubistvo petorice ljudi. Sudeće vijeće je, prema navodima žalbe, cijeneći iskaze nekih od saslušanih svjedoka našlo da provedeni dokazi ne pružaju dovoljno osnova da bi se došlo do zaključka da je optuženi lišio života pet ljudi kako je to navedeno u optužnici, a pri tom je propustilo da cijeni i ostale dokaze, prije svega iskaze nekih svjedoka (Hido Ahmed) koji upravo potvrđuju da posjeduju saznanja da je optuženi lišio života ova lica. Iskazi ovih svjedoka i posredna saznanja, kada se dovedu u vezu sa već utvrđenim činjeničnim stanjem, moglo bi se sa sigurnošću i na pouzdan način doći do zaključka da je optuženi lišio života ovih pet ljudi. Ova saznanja ne potiču samo od jednog ili dva svjedoka, nego su skoro svi saslušani svjedoci izjavili da su od srpskih stražara saznali da je ova lica lišio života upravo optuženi. Ovo potvrđuju i materijalni dokazi koje sudeće vijeće uopšte ne pominje. Sve navedeno ukazuje da je sudeće vijeće površno izvršilo analizu nekih dokaza te propustilo da dovede u vezu sve navedene dokaze, čime je došlo do pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i do pogrešne primjene materijalnog prava.

Kada je u pitanju oslobađajući dio presude Tužilaštvo smatra da je takođe došlo do pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja čime je ostvarena i povreda Krivičnog zakona BiH. Osvrćući se na analizu obrazloženja tog dijela presude, žalba ističe da navodi sudećeg vijeća očigledno predstavljaju žalbene razloge iz člana 299. stav 1. i člana 298. tačka d) ZKP-a BiH, obzirom da je na glavnom pretresu pročitani iskaz svjedoka dat u istrazi (svjedok u međuvremenu preminuo) vijeće je našlo da se ne može zaključiti da se radi o ubistvu koje je počinio optuženi iznoseći stav da je i sam nalaz i mišljenje vještaka Ilijasa Dobrače postavlja određene dileme i pitanja u

odnosu na izjavu svjedoka, koje dileme je mogao jedino otkloniti svjedok, koji je s toga trebao biti ispitan na pretresu. Budući da je svjedok umro zauzeto je stanovište da se izjava koja nije bila podvrgnuta provjeri na glavnom pretresu ne može koristiti u onoj mjeri u kojoj bi se na odlučujući način zasnovala presuda. Za razliku od ovakvog stava pobijane presude žalba nalazi da ovakav zaključak izaziva niz dilema koje su rezultat nedovoljnog i nepotpunog analiziranja iskaza svjedoka i drugih dokaza. Naime, kada se svi iskazi svjedoka analiziraju i dovedu u vezu, a pogotovo iskazi Eseta Muračevića i Hido Ahmeda, koji na posredan način potkrepljuju iskaz Šišić Hamida, može se doći do zaključka da je optuženi lišio života bračni par Hodžić. Sem toga, žalba smatra da prvostepena presuda pogrešno interpretira praksu Evropskog suda u pogledu korištenja izjave koja nije bila podvrgnuta provjeri na glavnom pretresu, jer je izuzetak od neposrednog ispitivanja svjedoka na glavnom pretresu, pod određenim uvjetima, u skladu sa Evropskom konvencijom i ne predstavlja kršenje prava na odbranu. Odbrana je imala mogućnost da izvodi dokaze koji bi osporili izjavu svjedoka koji je preminuo i čiji iskaz je pročitao na glavnom pretresu, a taj iskaz nije jedini dokaz na kojem se temelji tačka 3. optužnice. Kada se uzme u obzir da odbrana nije ponudila niti jedan dokaz koji bi osporio izjavu svjedoka, a uzimajući u obzir da je ključni dio njegovog iskaza potkrijepljen iskazom svjedoka koji potvrđuju njegove navode, to ovaj slučaj čini drugačijim od prakse na koju se poziva prvostepeno vijeće i opravdava primjenu izuzetka od neposrednog svjedočenja. Nadalje, u žalbi se navodi da se sudeće vijeće uopšte nije navelo razloge zašto je oslobodilo optuženog za maltretiranje Šišić Hamida, te je na taj način došlo i do bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

Kada je u pitanju odluka o kazni Tužilaštvo smatra da je ista isuviše blago određena, obzirom na brojne otežavajuće okolnosti navedene u obrazloženju presude, pa stoga nije postignuta svrha kažnjavanja, prije svega uzimajući u obzir diskriminatornu namjeru optuženog, te kontinuirane patnje koje je nanosio pripadnicima bošnjačke populacije, koje će ostati trajne posljedice bilo na fizičkom, bilo na psihičkom planu kod tih ljudi. Imajući u vidu navedeno, a naročito činjenicu da je optuženi, prema mišljenju Tužilaštva, odgovoran i za tačku 3. optužnice, te i za lišavanje života 5 osoba iz tačke 1. optužnice, dovoljna su okolnost da se optuženom izrekne strožija kazna od kazne koja je izrečena u prvostepenoj presudi, a to je kazna dugotrajnog zatvora.

U odgovoru na žalbu Tužilaštva BiH, branilac optuženog Dragana Damjanovića predlaže da se žalba odbije kao neosnovana.

Na sjednici Apelacionog vijeća održanoj dana 13.06.2007. godine u smislu člana 304. ZKP BiH obje strane su ukratko izložile žalbe, te u cijelosti ostale kod iznesenih navoda i prijedloga.

Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

Po nalažanju apelacionog vijeća, vezano za osuđujući dio presude, prvostepeni je sud na osnovu rezultata izvedenih dokaza na glavnom pretresu i na njima utvrđenih

činjenica na koje se poziva u obrazloženju presude, na pouzdan način utvrdio da je optuženi Dragan Damjanović i počinio krivično-pravne radnje opisane u tačkama 1., 2. i od 4. do 7. izreke presude, te je pravilno našao da se u opisanim radnjama stiču sva zakonska obilježja krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke a), f), g), h), i) i k) KZ BiH, za koje ga je ispravno oglasio krivim.

Stoga, po mišljenju apelacionog vijeća nisu osnovani žalbeni prigovori optuženog izjavljeni po njegovom braniocu da je prvostepeni sud u ovom predmetu pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje.

Slijedom žalbenih prigovora, podijeljenim prema tačkama izreke presude, u odnosu na tačku 1. izreke presude, prema mišljenju ovog vijeća prvostepeni sud je pravilnom ocjenom ključnih dokaza - iskaza svjedoka (očevidaca), na ispravan i pouzdan način utvrdio da je optuženi počinio radnje preciznije opisane u izreci presude, a koji zaključak u potpunosti prihvata i ovo vijeće. Iskazi navedenih svjedoka su saglasni u pogledu radnje optuženog i njegovog učešća u izvršenju predmetnog krivičnog djela, pa i ovo vijeće nalazi da su ovakvi iskazi jasni, pouzdani i vjerodostojni, te u potpunosti potvrđuju činjenično utvrđenje ove tačke izreke presude. Saslušani svjedoci - očevidci Mensur Pandžić, Fikret Iščerić, Zejnil Muharemović, Muhamed Ruhotina i Zijad Šabanović saglasno su izjavili da je optuženi iz grupe zarobljenika izdvojio pet lica i da ih je vratio u kamion odvezavši se zajedno s njima prema Golom brdu, za zadatkom da ovih pet lica ukopa konja. Osim navedenog, svjedok Ruhotina Muhamed je izjavio kako im je optuženi Damjanović rekao da idu da ukopaju „konja kojeg je ubila granata“, a kad se pri tom imaju u vidu iskazi svjedoka odbrane Kutlača Branislava i Sikiraš Ognjena koji su saglasno izjavili da je jedne prilike dok su bili na liniji poginuo konj od nagazne mine tako što je otišao u minsko polje koje je razdvajalo dvije neprijateljske borbene linije, te da je svjedok Sikiraš naveo da je vidio kako je komandir poslao optuženog Damjanovića da dovede nekoliko zarobljenika da zakopaju konja, sve navedeno jasno upućuje na ispravnost zaključka prvostepenog suda da je upravo optuženi petoricu zarobljenika odveo prema minskom polju gdje se od njih očekivalo da zakopaju stradalog konja. (počinio predmetno krivično djelo upravo na način kako je u prvostepenoj presudi i navedeno).

U odnosu na okolnost utvrđivanja namjere na strani optuženog, na šta se odnose žalbeni prigovori branioca optuženog, prvostepeni sud za svoja činjenična utvrđenja nalazi uporište u sprovedenim dokazima prije svega u iskazima već navedenih svjedoka, koje je i ovaj sud cijenio kao istinite i vjerodostojne. Krivično djelo iz člana 172. stav 1. tačka k) učinjeno je ako je počinitelj postupao u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja. Cijeneći činjenicu da ih je optuženi prisilio da odu u minsko polje na prvim linijama, stavljajući ih tako u situaciju opasnu po život i stvarajući kod njih znatnu uzmenirenost i strah zbog velike mogućnosti da obavljanje tog zadatka uzrokuje i njihovu smrt, sa sigurnošću govori o namjeri optuženog da petorici zatvorenika nanese velike patnje kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud, pa je stoga prigovor žalbe usmjeren na dokazivanje nepostojanja namjere kod optuženog, u potpunosti neosnovan. Činjenice koje je nesporno utvrdio prvostepeni sud u odnosu na tačku 1. presude, ne stvaraju bilo kakvu konfuziju u odnosu na dio ove

tačke onako kako je ona bila navedena u optužnici, a za koji je optuženi oslobođen odgovornosti, jer sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi da je optuženi i lišio života ovih pet zarobljenika, zbog čega je ova inkriminacija u odnosu na optuženog prilagođena izvedenim dokazima. Ovo, stoga, što utvrđene radnje optuženog, onako kako ih je utvrdio prvostepeni sud, same za sebe čine obilježja krivičnog djela zločin protiv čovječnosti član 172. stav 1. tačka k) KZ BiH. Prigovor koji se odnosi na tačno vrijeme izvršenja krivičnopravne radnje koja je u izreci prvostepene presude navedena kao juli 92.godine, a prema preciziranoj optužnici, rezultatima dokaza i obrazloženju presude proizilazi da je to 23.06.1992. godine, su osnovani, međutim ovakav očigledan propust prvostepenog suda nije takve prirode (radi se o razlici kraćeg vremenskog perioda) da presudu čini nerazumljivom, niti u toj mjeri protivrječnom da predstavlja bitnu povredu takvog intenziteta da dovede do ukidanja iste, pri čemu valja napomenuti da se radi o krivičnopravnim radnjama krivičnog djela koje nezastarjeva, tako da ova činjenica nema uticaja ni na mogućnost krivičnog gonjenja optuženog.

Neosnovani su žalbeni prigovori koji se odnose na tačku 2. osuđujućeg dijela izreke presude. Naime, iskazi svjedok Ramize Kolar i Salke Kolar u bitnom su saglasni i dosljedni u pogledu činjenice na koji način su odvedeni Salihović Bekir i Bajramović Muharem i ulogu optuženog Damjanović Dragana u njihovom odvođenju. Za razliku od stavova iznesenih u žalbi, ovo vijeće smatra da je prvostepeni sud dao sasvim jasno, logično i uvjerljivo obrazloženje zbog čega u cjelosti prihvata iskaze navedenih svjedoka, a koje je prihvatljivo i za ovaj sud.

Pozivanje žalbe na materijalni dokaz, a radi se o Izvještaju komisije od 14.03.2006. godine, je bez osnova, obzirom da je Izvještaj dokument koji je sačinjen na osnovu informacija prikupljenih iz različitih i neprovjerenih izvora, te isti stoga ne može predstavljati pouzdan dokaz, dok nasuprot tome, iskaz svjedoka Kolar Ramize, koja je očevidac samog odvođenja, te iskaz svjedoka Kolar Salke, koji je u svim bitnim činjenicama saglasan sa iskazom Kolar Ramize, a koje je prvostepeni sud brižljivo cijenio, u svojoj sveukupnosti čine jednu logički povezanu cjelinu i dovode do jedinog mogućeg zaključka da je optuženi Damjanović, u vrijeme i na mjestu, kako je to navedeno u izreci pobijane presude, zajedno sa licem po nadimku Mićo četnik, odveo Salihović Bekira i Bajramović Muharema u nepoznatom pravcu, od kada im se gubi svaki trag. Nadalje, prvostepeni sud je pravilno cijenio iskaz svjedoka Jove Kuburića, ne zasnivajući svoju odluku na njegovom posrednom saznanju o samom događaju, ali ipak dajući mu značaj kontrolnog dokaza, kojim se potvrđuju iskazi neposrednih očevidaca da je odvođenje vršeno i da je upravo to učinio optuženi.

U odnosu na tačku 4. izreke presude, neosnovani su navodi žalbe da se povreda koju je zadobio oštećeni Abaz Mujo kvalifikuje kao laka tjelesna povreda, obzirom da težina fizičke povrede u konkretnom slučaju ne može biti mjerilo za postojanje ovog krivičnog djela. Kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud činjenica da žrtva u trenutku kada mu je nanešena povreda nije osjećala fizičku bol, predstavlja jasan znak surovosti duševne boli i straha koju je uzrokovala prijetnja po žrtvinu suprugu i djecu. Žalbeni navod da nisu saslušani drugi svjedoci očevidci ne može se prihvatiti obzirom da prvostepeno vijeće nije imalo niti jedan razlog da u potpunosti ne pokloni vjeru svjedoku oštećenom Abaz Muji, koji je u svom iskazu jasan, dosljedan

i ni na koji način doveden u sumnju, pa stoga i prihvaćen kao vjerodostojan, u pogledu činjenice da ga je, kao zarobljenika iz Planjine kuće, optuženi nožem sjekao po licu i urezivao mu krst u vidu rasjekotine po nosu iznad obrva, iz kojih rana mu je tekla krv niz lice i slijevala se u tanjir sa hranom, nakon čega ga je optuženi prisilio da svu hranu zajedno sa krvlju pojede. Ovakav njegov iskaz potkrijepljen je nalazom vještaka medicinske struke u pogledu postojanja povrede, u šta se moglo uvjeriti i sudeće vijeće zbog i danas postojećeg ožiljka na licu oštećenog. Sve nedvojbeno upućuje na pravilan zaključak prvostepenog vijeća da je optuženi počinio inkriminisane radnje pričinjavajući tako oštećenom ne samo fizičku bol, već i dugoročnu duševnu bol, obzirom da je takvom povredom i poniženjem obilježen kroz čitav svoj životni vijek zbog nastalog ožiljka koji neminovno podsjeća na preživjelu traumu, iz kojih je razloga optuženi nesporno počinio krivično djelo za koje se tereti u ovoj tački optužbe.

U odnosu na činjenično utvrđenje tačka 5. izreke presude, apelaciono vijeće smatra da je prvostepena presuda dala detaljnu i sveobuhvatnu analizu iskaza svjedoka koji su svjedočili na okolnosti iz ove tačke, te je u tom pogledu izvela valjan zaključak koji u potpunosti prihvata i ovo vijeće. Naime, iz saglasnih iskaza svjedoka Kodžaga Taiba i Kodžaga Nafile, kada su u pitanju krivično pravne radnje optuženog, proizilazi da je upravo optuženi zajedno sa Žikom Crnogorcem i Zoranom Berovićem, došao u kuću Kodžaga Taiba i Nafile, tražeći pare i zlato, tukući ih puškama i pištoljima, da bi na kraju optuženi odveo svjedokinju u drugu sobu gdje ju je silovao. Navedeni svjedoci detaljno i jasno opisuju događaj, a prvostepeni sud je ove dokaze pravilno cijenio kao objektivne i konzistentne, a njihovo svjedočenje pouzdano, tim prije što su oba svjedoka u sudnici identifikovala optuženog. Svjedokinja je u svome iskazu, koje i ovo vijeće smatra jasnim, preciznim i izrazito upečatljivim i vjerodostojnim, a koji je u potpunosti potkrijepljen iskazom svjedoka Taiba Kodžage, kako se to detaljno u pobijanoj presudi i obrazlaže, opisala način na koji je odvedena u sobu, gdje joj je optuženi naredio da se skine i potom je silovao, pri čemu se ona bojala i za sebe i za muža. Navodi žalbe da optuženi, prema kazivanju same oštećene nije bio skinut, ne zaslužuju detaljno razmatranje, jer sama činjenica neskidanja optuženog ne znači istovremeno da se silovanje nije desilo. Nadalje, činjenica da oštećena o činu silovanja nije ranije nikome govorila, osim suprugu, može se sasvim lako shvatiti obzirom na tadašnje prilike i da se radilo o izuzetno stresnom i traumatičnom događaju koji je ostavio jak uticaj i nakon protoka vremena. Sem toga u patrijarhalnoj sredini, iz koje i sama oštećena potiče, čin silovanja je sramota i za samu žrtvu, a kada se pri tome ima u vidu da se sve dešavalo u prisustvu njenog muža, potpuno je razumljivo da oštećena o tome nikome nije govorila.

U odnosu na tačku 6. izreke presude ovo vijeće nalazi da je prvostepeni sud svestranom ocjenom dokaza na sve okolnosti koje se tiču nedopustivog ponašanja optuženog prema licima koja su se nalazila u logoru, o čemu su svjedočili Eset Muračević, Ismet Isenaj, Bego Selimović, Izet (Huse) Šehić, Izet (Hasana) Šehić, Safet Borčak, Omer Čerimagić, Refik Bešlija, Fikret Sirčo, Suad Masnopita, Safet Čelik, Mustafa Handžić, Zahid Šehić, Safet Mulavdić, Bego Mulavdić, pravilno zaključio da upravo radnje optuženog predstavljaju krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH na način kako mu je to i stavljeno

na teret. Naime, prema mišljenju ovog vijeća, prvostepeni je sud pravilnom ocjenom ključnih dokaza – iskaza očevidaca (oštećenih), na ispravan i pouzdan način utvrdilo da je optuženi počinio radnje preciznije opisane u ovoj tački izreke presude, a koje utvrđenje u potpunosti prihvata i ovo vijeće. Iskazi navedenih svjedoka nisu identični, ali su saglasni kada su u pitanju radnje optuženog i njegovo učešće u izvršenju predmetnog krivičnog djela, i ovo vijeće u potpunosti prihvata stav prvostepenog suda u pogledu vjerodostojnosti i istinitosti ovih iskaza, na osnovu kojih je pravilno utvrđeno postojanje osnovnog elementa ovog krivičnog djela, a to je postojanje diskriminatornog pristupa optuženog u odnosu na zarobljenike Planjine kuće. Prvostepeno vijeće je pravilno cijeno činjenicu da su zarobljenici bili Bošnjaci, da su isključivo oni odvođeni na prinudne radove i izloženi nehumanom i degradirajućem postupku, premlaćivani, vrijeđani, omalovažavani, u čemu je prednjačio optuženi, što su potvrdili svi saslušani svjedoci – žrtve koji su se u to vrijeme kao zarobljenici nalazili u Planjinoj kući.

Imajući u vidu nesporno utvrđene radnje optuženog, evidentno je da je ispunjen i drugi uvjet za postojanje krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret, a to je da je tim diskriminatornim djelom ili propustom uskraćeno ili narušeno neko temeljno pravo definisano međunarodnim običajnim ili ugovornim pravom, kako to pravilno utvrđuje i prvostepeni sud. Postupanjem optuženog Dragana Damjanovića prema zarobljenicima narušena su osnovna i opće priznata ljudska prava: pravo na život, pravo da osoba ne smije biti proizvoljno pritvorena, da osoba ne smije biti držana u ropstvu i podvrgnuta mučenju, koja prava su zagarantovana svim međunarodnim sporazumima o ljudskim pravima, počevši od Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, a koje priznaje i međunarodno običajno pravo, koji zaključak prvostepenog suda u cijelosti prihvata i ovo vijeće.

Insistiranje žalbe na terminološkoj razlici pojmova „maltretirao“ i „tukao“ nije od suštinskog značaja za postojanje ovog krivičnog djela, tim prije što pobijana presuda na jasan i sveobuhvatan način objašnjava kako se optuženi odnosio prema zarobljenicima, tukao ih, vrijeđao, tjerao ih da pjevaju srpske nacionalističke pjesme, a to sve zbog njihove pripadnosti drugoj etničkoj i vjerskoj zajednici, što ima sva obilježja krivičnog djela iz tačke h) stava 1. člana 172. KZ BiH, odnosno predstavlja progon na nacionalnoj, etničkoj i vjerskoj osnovi, što je nedopustivo ne samo po krivičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, nego i po međunarodnom pravu.

U odnosu na tačku 7 izreke presude ovo vijeće nalazi da je prvostepeni sud na osnovu provedenih dokaza van razumne sumnje utvrdio da je optuženi Dragan Damjanović uistinu počinio krivično djelo na način kako je to i opisano, pa se žalbeni navodi koji se odnose na ovu tačku izreke ne mogu prihvatiti. Naime, cijeneći iskaze saslušanih svjedoka Selimović Bege, Đogo Taiba, Šehić Zahida, Džanko Hašima i Murtić Hurema prvostepeno vijeće je nesumnjivo utvrdilo da je optuženi kontinuirano mučio zatočenog profesora Baručiju Zahida zbog čega je ovaj bio potpuno fizički iznemogao, da bi ga na kraju i lišio života. O ovome postoje brojna, saglasna i uvjerljiva svjedočenja koja ne ostavljaju mogućnost ni najmanje sumnje u postupanje optuženog prema zatočeniku, a tvrdnje iznesene u žalbi

odbrane, navedenom zaključku prvostepenog suda niukoliko ne oduzimaju potrebnu argumentaciju.

Prvostepeni sud je dao dovoljno razloga za ovakvo činjenično utvrđenje pa pobijana presuda na tom planu ne zasniva bilo kakvu manjkavost. Naime, svi saslušani svjedoci iskazuju koliko je nečovječno i nehumano ponašanje optuženog bilo prema zatočenom profesoru Zahidu Baručiji. Naročito je jasan i uvjerljiv svjedok Selimović Bego kada opisuje način na koji je optuženi Baručiji zarezivao krst na čelu bajonetom, dok je ovaj ležao na tlu iznemogao, blatnjav i mokar (postojanje krsta na čelu profesora Baručije potvrdio je i svjedok Taib Đogo), te kako ga je u tom stanju ostavljao duže vrijeme da leži u snijegu, što su potvrdili svjedoci Hašim Džanko i Hurem Murtić. Takođe, svjedoci Selimović Bego i Đogo Taib saglasno izjavljuju da je upravo optuženi Damjanović odveo profesora Baručiju iz kuće Rajka Bunjevca, nakon čega se Baručija više nije vratio u kuću, a nedugo zatim njegovo tijelo pronašli su u blizini kuće, što osim već navedenih svjedoka potvrđuju i svjedoci Hurem Murtić i Hašim Džanko. Iskazi svjedoka potvrđeni su i Izvještajem o razmjeni Državne komisije za razmjenu ratnih zarobljenika gdje se navodi da je tijelo Baručije bilo razmijenjeno i bilo je evidentno da se radilo o nasilnoj smrti, jer je uočena nasilna rana na lijevoj slijepočnici. Logičnim zaključivanjem i dovođenjem u međusobnu vezu iskaza navedenih svjedoka i ocjenom cjeline činjeničnih okolnosti vijeće nalazi da je prvostepeni sud pravilno zaključio da je optuženi Damjanović inkriminiranim radnjama počinio krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) i f) KZ BiH. Nastojanja žalbe da istakne kontradiktornosti u iskazima svjedoka i insistiranje na selektivnom pristupu suda ocjeni dokaza gdje je sud, po mišljenju žalbe, cijenio i prihvatio samo dokaze koji su išli na štetu optuženom, ne mogu se prihvatiti. Naime, usljed primarnog zadatka suda da ispita istinitost optužbe u svjetlu provedenih dokaza u odnosu na optuženog, žalba je po mišljenju ovog vijeća, zasnovala pogrešnu percepciju da je sud jednostrano cijenio dokaze na način da je prihvatio samo one koji su potvrđivali odgovornost optuženog za počinjeno krivično djelo. Žalba se ustvari pokazuje nekonsekventnom, jer zamjera sudu da je imao selektivan pristup prilikom ocjene dokaza, ignorišući dokaze koji su išli u prilog optuženom, iako žalba čini upravo ono što sasvim neprincipijelno pripisuje sudu, pa se na tim osnovama zasigurno ne može izgraditi valjana argumentacija za njene stavove. Naime, žalba navodi, odnosno citira dijelove iskaza pojedinih svjedoka, najčešće netačno, pokušavajući povezivanjem tih dijelova da dovede u pitanje istinitost iskaza saslušanih svjedoka i pravilnost njihove ocjene od strane prvostepenog vijeća. Tako na primjer žalba ističe iskaz svjedoka Selimović Bege koji kaže da su „zarobljenici donijeli još jedno tijelo ubijenog i to tijelo je bilo bez glave, odnosno glave je odsječena“, i taj dio iskaza dovodi u vezu sa iskazom svjedoka Ruhotina Muhameda koji je izjavio da je „prisutvovao dženazi i da je svojim očima vidio da je tijelo Baručije bilo bez glave“. Međutim, ono što je svjedok Selimović Bego zaista izjavio jeste, da je kopao mezar u koji su sahranili tri leša i to nekog Mehmeda iz Podlugova, Baručiju, te čovjeka bez glave (da su istovremeno sahranjena tri tijela potvrđuju svjedoci Hurem Murtić i Taib Đogo), dok je svjedok Ruhotina Muhamed izjavio da je čuo da je tijelo Baručije razmjenom prebačeno bez glave, te da je bio na dženazi, ali ovaj svjedok nikada nije izjavio da je to tijelo zaista i vidio svojim očima kako to tvrdi žalba. Dakle, na ovaj način ne može se dovesti u sumnju utvrđenje suda o krivičnoj odgovornosti

optuženog kako to pokušava žalba, niti može dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza navedenih svjedoka koji su u svemu jasni, logični i konzistentni.

Isticanje žalbom različitih datuma kada je profesor Baručija ubijen obzirom na različite iskaze svjedoka, konkretno Selimović Bege i Čerimagić Omera, ne može dovesti u pitanje utvrđeno činjenično stanje, jer odstupanje u datumima predstavlja sasvim očekivanu i normalnu razliku obzirom da su se svjedoci u tom periodu nalazili u logoru, i obzirom na činjenicu da je to bio izuzetno stresan i traumatičan period, te nije razumno očekivati potpunu istovjetnost u iskazima svjedoka u pogledu navedenog datuma, na kojem odbrana insistira. Sem toga, radi se o kraćem vremenskom periodu (kraj januara – početak februara) koji upravo odgovara vremenu izvršenja krivičnog djela, a bliža vremenska odrednica, imajući u vidu prirodu krivičnog djela, te okolnosti pod kojima je isto izvršeno u konkretnom slučaju, nije ni bila moguća.

Nadalje, pažljiva analiza pobijane presude sa gledišta pitanja da li ona ima nedostataka koji bi mogli da uspostave bitnu povredu krivičnog postupka iz člana 297. ZKP BiH, otkriva do pune jasnoće da ovakvih nedostataka nema i da stoga bitne povrede procesnih odredbi, a što je u žalbi samo paušalno navedeno, nisu učinjene. Ovo vijeće je brižljivo analiziralo pobijanu presudu, i našlo da joj se ne mogu učiniti apsolutno nikakve zamjerke sa gledišta povrede odredaba krivičnog postupka. Elaborativne metode, kojim se presuda služi u punom su skladu sa odredbama procesnog zakona koji uređuje ovu materiju. Presuda, naime, najprije imenuje izvedene dokaze, zatim iznosi sadržaj tih dokaza, bez ikakve razlike u odnosu na njihov stvarni sadržaj – prema zapisnicima na kojima su dati i ocjenjuje ih sa oba moguća gledišta, to jeste i po sadržaju i po vjerodostojnosti, pa otuda rezonovanje žalbe da izostaje ocjena dokaza koji idu u korist optuženog, nema mjesta. Pobijanom presudom nije povrijeđen metodološki pristup pri utvrđivanju i ispitivanju odlučnih činjenica predviđen članom 14. ZKP BiH, a koji se odnosi na standard „jednakosti u postupanju“ budući da je ispitala i utvrdila činjenice koje se jednako odnose, kako na one koje terete optuženog, tako i one koje mu idu u prilog. Držeći se ovog metodološkog – procesnog pristupa, presuda sadrži dokazne osnove za svaku činjenicu koju smatra pouzdano utvrđenom, bez obzira kojoj kategoriji ta činjenica da pripada (odlučne, indicijalne, kontrolne) ne ispustivši pri tom iz vida ni jednu koja je uopšte bila važna za presuđenje. Dakle, bitna povreda odredaba krivičnog postupka, koja se u žalbi uopšteno napominje, ne postoji.

Neosnovani su žalbeni prigovori kojima se osporava primjena materijalnog zakona, odnosno ističe da je prvostepeni sud, umjesto KZ SFRJ, koji je prema ocjeni žaliooca, blaži za učinioca kako sa aspekta postojanja navedenog krivičnog djela kao takvog, tako i sa aspekta zapriječene krivičnopravne sankcije, pogrešno primjenio KZ BiH, povrijedivši na taj način kako princip zakonitosti, tako i princip vremenskog važenja krivičnog zakona koji su propisani u članovima 3. i 4. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Princip zakonitosti je imperativ propisan članom 7. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda koja ima prioritet nad svim ostalim

zakonima Bosne i Hercegovine (član 2. stav 2. Ustava Bosne i Hercegovine). Iz navedenog člana Evropske konvencije proizilazi opći princip koji zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.

Međutim, stav 2. navedenog člana Evropske konvencije pravi značajan izuzetak u odnosu na stav 1. istog člana gdje kaže da „ovaj član ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda“.

Članom 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima UN-a osiguravaju se slične međunarodne odredbe koje se trebaju smatrati Lex Superioris u vezi sa „... opštim pravnim načelima koje priznaje međunarodna zajednica“.

Uobičajen status odgovornosti i kažnjavanja zločina protiv čovječnosti i individualne krivične odgovornosti za njegovo izvršenje tokom 1992. godine je 3. maja 1993. godine potvrdio generalni sekretar UN-a u svom izvještaju Vijeću sigurnosti o rezoluciji 808, Međunarodna pravna komisija (1996. godine), te praksa MKSJ i Međunarodnog tribunala za Ruandu.

Zločin protiv čovječnosti tako čini imperativni princip međunarodnog prava i nesporno je da su 1992. godine zločini protiv čovječnosti bili sastavni dio međunarodnog običajnog prava.

Naime, primjena KZ BiH iz 2003. godine na konkretno krivično djelo temelji se na odredbi člana 4. (a) KZ BiH, koji ponovo navodi „opšte principe međunarodnog prava“, kako se to i u pobijanoj odluci ispravno navodi, u kojem je propisano da članovi 3. i 4. navedenog zakona ne spriječavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kjege lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u skladu sa opštim načelima međunarodnog prava. Ovim je svakako učinjen izuzetak od opštih načela navedenih u članovima 3. i 4. KZ BiH, u smislu da ovi članovi ne dovode u pitanje suđenje i kažnjavanje neke osobe za svaki akt činjenja ili nečinjenja koji uključuje krivično djelo zločin protiv čovječnosti, a koje kao takvo, nije bilo propisano Krivičnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja ovog krivičnog djela. Kako se u obrazloženju pobijane presude dati valjani razlozi koji nedvosmisleno potvrđuju da je zločin protiv čovječnosti predstavljao krivično djelo prema opštim načelima međunarodnog prava, a koji zaključak dijeli ovo vijeće, proizilazi da je prvostepeni sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje ispravno primijenio odredbe KZ BiH, iz kojeg je razloga i ovaj žalbeni prigovor odbijen kao neosnovan.

Praksa Evropskog suda za ljudska prava naglašava primjenu odredbe člana 7. stav 2. u vezi sa članom 7. stav 1. u sličnim predmetima, a prvostepena presuda navodi odluku Evropskog suda u predmetu Naletilić protiv Hrvatske. Sem toga, rješavajući po apelaciji Abduladhima Maktoufa Ustavni sud BiH je dana 30. marta 2007. godine

zaključio da u konkretnom slučaju pitanje primjene KZ BiH u postupku pred Sudom BiH ne predstavlja kršenje člana 7. stav 1. Evropske konvencije.

Suprotno žalbenim navodima Tužilaštva BiH, apelaciono vijeće smatra da je prvostepeno vijeće pravilno odlučilo da optuženog oslobodi od odgovornosti za smrt pet lica koja je optuženi izdvojio i odvezao prema prvim borbenim linijama na Žuči. Naime, niko od saslušanih svjedoka nije bio očevidac, odnosno nije vidio da je upravo optuženi Dragan Damjanović i ubio ova lica, a navođenje svjedoka koji su to čuli od nekog trećeg ili svjedoka Ruhotina Muhameda koji je čuo dva kratka rafala upravo iz pravca prema kojem je optuženi odveo tih pet ljudi, ne može biti dovoljan osnov za činjenično utvrđenje da je upravo optuženi Damjanović ova lica lišio života. Čak ni dovođenjem ovih posrednih dokaza u vezu sa ostalim provedenim dokazima nije moguće, van razumne sumnje, donijeti zaključak o odgovornosti optuženog, odnosno na ovaj način nije u potpunosti isključena mogućnost drugog zaključka od onog koji je naveden u činjeničnom opisu optužnice. Imajući ovo u vidu prvostepeni sud je s pravom, u tom dijelu činjenični navod optužnice prilagodio izvedenim dokazima i optuženog oslobodio odgovornosti za smrt navedenih pet lica.

Prvostepeni sud je takođe u pogledu tačke 3. izreke presude pravilno odlučio da optuženog oslobodi od optužbe da je počinio ubistvo Muharema Hodžića i njegove supruge Mejre, te mučenje Šišić Hamida. Naime, tužilac pogrešno navodi praksu Evropskog suda iz koje zaključuje da je izuzetak od neposrednog ispitivanje svjedoka na glavnom pretresu pod određenim uslovima u skladu sa Evropskom konvencijom i da isto ne predstavlja kršenje prava na odbranu, ističući da je pravo na odbranu optuženog u toku cjelokupnog postupka bilo ispoštovano. Prvostepeno vijeće je ispravno tumačilo praksu Evropskog suda (predmeti: Unterpertinger protiv Austrije, odluka od 24.11.1986., Asch v. Austria, odluka od 26.04.1991., Kostovski protiv Holandije, odluka od 20.11.1989.) u kojoj je decidno zauzet stav da izjava koja nije bila podvrgnuta „provjeri“ na glavnom pretresu pred optuženim i /ili od strane optuženog, ne može se koristiti u onoj mjeri u kojoj bi se na njoj u potpunosti ili u odlučujućem dijelu zasnovala presuda, što je slučaj u konkretnom predmetu. I sam tužilac u svojoj žalbi navodi da je u skladu sa jurisprudencijom Evropskog suda potrebno optuženom pružiti mogućnost da ospori na adekvatan način iskaz ili da ispita svjedoka protiv njega, koju mogućnost optuženi u konkretnom slučaju nije imao. Iskazi svjedoka Muračević Eseta i Hido Ahmeta na posredan način potkrepljuju iskaz Šišić Hamida, kako to navodi tužilac, međutim odluka da bi bila donesena u skladu sa zahtjevom za pravično suđenje, ne može biti utemeljena na iskazu svjedoka koji nije mogao biti saslušan na glavnom pretresu, i zbog čega nije bilo moguće pružiti adekvatnu mogućnost sučeljavanja, a dokaznu snagu ovog dokaza ne može pojačati indirektno, odnosno posredno saznanje ostalih saslušanih svjedoka koji nisu bili očevici događaja. Čak ni činjenica koju ističe tužilac u svojoj žalbi da je evidentno iz nalaza vještaka Dobrača Ilijasa da je smrt navedenih lica rezultat mehaničkog djelovanja zrna ispaljenog iz vatrenog oružja i da je nasilna, kada se dovede u vezu sa iskazom svjedoka Šišić Hamida, niti može, niti stvara pouzdan osnov da je upravo optuženi ta lica i lišio života. U stvari dokazi koje iznosi tužilac, a koji po mišljenju žalbe potvrđuju činjenični osnov iz tačke 3 optužnice, predstavljaju samo zbir dokaza koji, ni pojedinačno, a ni u svojoj povezanosti, ne

mogu, van razumne sumnje potvrditi da je upravo optuženi izvršio krivično djelo koje je predmet optužbe, zbog čega su žalbeni navodi izneseni u žalbi tužioca, u potpunosti neosnovani.

Nasuprot tome, osnovano se u žalbi Tužilaštva BiH ističe da izrečena krivičnopravna sankcija ne odgovara svrsi kažnjavanja, kako sa aspekta generalne, tako i specijalne prevencije, zbog čega je Apelaciono vijeće pobijanu presudu u tom smislu preinačilo, te optuženom za gore navedeno krivično djelo izreklo kaznu **dugotrajnog zatvora** u trajanju od 20 godina. Navedena vrsta kazne zatvora, prema ocjeni ovog vijeća, predstavlja adekvatan odraz težine krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim, čiji zaštitini objekt je od šireg društvenog značaja, te je kao takvo sankcionisano i kroz međunarodnu legislativu, i ima posebnu težinu sa psihološkog, moralnog, vjerskog, običajnog i drugih aspekata, kako života samih žrtava, tako i njihovih porodica. Vijeće je takođe imalo u vidu stepen krivične odgovornosti optuženog, brojnost krivičnopravnih radnji za koje je optuženi oglašen krivim i kontinuirani karakter istih, te posebno način izvršenja krivičnog djela, koje radnje izvršenja su naročito sadističke i okrutne, te njegovo hladnokrvno, smišljeno i proračunato ponašanje, koje okolnosti su takve prirode da neminovno iziskuju izricanje kazne dugotrajnog zatvora, koja je posebno adekvatna sa gledišta generalne prevencije, odnosno upozorenja drugima da ne čine ista ili slična krivična djela.

U skladu sa navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 314. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar:

Melika Bušatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Azra Miletić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.